

Voice of the Voiceless

DE LIJDENSWEG VAN EUROPESE DIEREN TIJDENS VERRE VEETRANSPORTEN

Rapport van een onderzoek dat in 2016 uitgevoerd werd door
TSB | AWF, Animals International en Eyes on Animals

2017

© GAIA, Animals International, Animal Welfare
Foundation / Tierschutzbund Zürich, en Eyes on
Animals

Meer info:

www.gaia.be
info@gaia.be
02 245 29 50

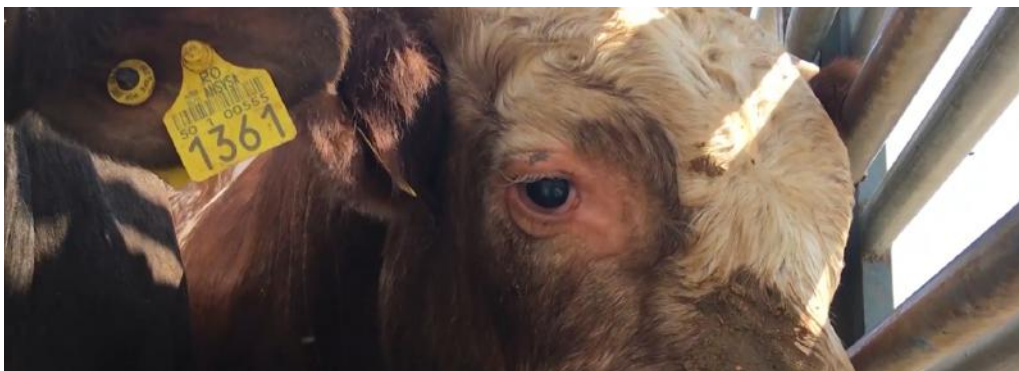
Inleiding

In april 2016 luidde GAIA de alarmbel omdat zeventig Belgische runderen al meer dan twee weken omwille van administratieve redenen zonder enige verzorging vastzaten aan de Bulgaars-Turkse grens. Vandaag brengt de dierenrechtenorganisatie een Europees, structureel schandaal aan het licht inzake verre veetransporten: runderen en schapen die uitgeput, uitgehongerd, uitgedroogd, zwaargewond of zelfs dood aankomen op hun bestemming na een reis van verscheidene dagen. Deze transportomstandigheden vormen een zware inbreuk op tal van Europese wettelijke verplichtingen.

Om zijn onthullingen te staven, heeft GAIA een onderzoeksvideo van 11 minuten gemaakt. Het is het beknopte resultaat van een lang onderzoek dat in 2016 in heel Europa en zelfs tot in het Midden-Oosten gevoerd werd door verschillende organisaties, waaronder Animals International, Animal Welfare Foundation/Tierschutzbund Zürich en Eyes on Animals.

Overal in Europa, ook België, worden runderen verzameld en getransporteerd – in vrachtwagens, schepen en zelfs vliegtuigen – naar landen als Turkije, Libanon, Jordanië, Egypte, Israël, Libië ... Daar worden ze geslacht of vetgemest. De organisaties konden onder meer filmen hoe dieren gedood worden in een Turks slachthuis. Op de beelden is een rund te zien dat van een boerderij in België komt (zichtbaar oormerk).

GAIA vraagt om de export van levende dieren aan banden te leggen. Voor dieren die bestemd zijn voor consumptie, vraagt de organisatie dat er voortaan alleen karkassen worden vervoerd van dieren die in hun land van herkomst geslacht zijn. In elk geval dringt GAIA erop aan om de export van runderen van België naar Turkije stop te zetten. GAIA vraagt ook een herziening van Verordening (EG) 1/2005 van de Europese Raad met betrekking tot de bescherming van dieren tijdens het transport. De drie ministers van Dierenwelzijn in België steunen die vraag: Ben Weyts (Vlaanderen), Bianca Debaets (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) en Carlo Di Antonio (Wallonië). Op vraag van GAIA hebben ze een brief hierover aan de Europese Commissie gericht.

Transport per vrachtwagen

Transport per vrachtwagen duurt verscheidene dagen tot zelfs een hele week en put de dieren uit. Vaak sterven dieren onderweg. De dieren lijden onder uitputting, uitdroging, verwondingen, ziekten ... Drachtige, zwakke en pasgeboren dieren ontsnappen niet aan deze verre veetransporten. De jonge kalveren worden bij hun moeder weggehaald, krijgen geen eten en worden gedwongen recht te blijven staan in overvolle vrachtwagens, waar ze door hun soortgenoten verpletterd worden.

De dieren lijden vaak verschrikkelijke dorst.

Dieren sterven regelmatig tijdens het transport.

Ook drachtige koeien worden getransporteerd. Ze bevallen soms in de vrachtwagens.

Transport per schip

Tijdens reizen van soms wel tien dagen varen de schepen van de Europese havens naar landen in Noord-Afrika of het Midden-Oosten, met aan boord duizenden dieren. Ondanks deze wrede en risicovolle omstandigheden moet er wettelijk gezien geen dierenarts aan boord zijn. Het laden en lossen gebeurt op een chaotische manier. De runderen en schapen worden blootgesteld aan intense stress, dreigen verpletterd te worden, krijgen extreme weersomstandigheden te verduren ... De zieke dieren worden niet verzorgd. Regelmatig worden er dan ook kadavers teruggevonden bij het lossen van het ruim. Er worden geen statistieken bij gehouden van deze sterfgevallen tijdens het transport.

Het laden en lossen van schepen verloopt chaotisch en hardhandig.

De dieren zijn vele dagen onderweg. Ze lijden honger en zijn uitgeput.

Er is geen dierenarts aanwezig om gewonde en zieke dieren te verzorgen.

Er worden ook levende dieren geëxporteerd per vliegtuig, ook vanuit België. GAIA kreeg te horen dat er vanuit de luchthaven van Luik rundertransporten vertrekken met Ethiopian Airlines. De bestemming: Koeweit. Onze informant was onder meer getuige van een voorval in januari 2017, toen een vlucht niet kon doorgaan. De runderen moesten op de luchthaven minstens één dag in de ijsskoude aanhangwagens van een vrachtwagen blijven, zonder water of voedsel. Een drachtige koe is gestorven aan boord van de vrachtwagen.

In deze foto ziet u een dood rund dat van Luik naar Koeweit zou gevlogen worden.

Slachten

De onderzoeksvideo geeft ook een overzicht van de stuitende manier waarop de Europese dieren in Turkije en het Midden-Oosten worden geslacht. Onverdoofd slachten is de norm. Niet alleen is deze methode heel wreed, de offeraars in het Midden-Oosten gaan ook erg amateuristisch te werk. Ze steken meermaals een mes in de keel van de dieren, die langzaam een pijnlijke dood sterven terwijl hun ledematen met touwen vastgebonden zijn. De dieren worden in erbarmelijke omstandigheden op markten of op straat gekeeld. De onderzoekers konden ook in een Turks slachthuis filmen, waar onder meer Belgische runderen geslacht worden in erbarmelijke omstandigheden op het vlak van dierenwelzijn en hygiëne.

In landen zoals Jordanië worden Europese dieren op markten geslacht.

Ze worden ook op straat gekeeld, zoals hier in Palestina.

In een Turks slachthuis filmde de onderzoekers dit Belgisch rund.

Statistieken

Elk jaar exporteert de Europese Unie over land en zee meer dan 2 miljoen levende runderen en schapen naar Turkije, Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Maar deze landen hebben geen wetten die de dieren beschermen tegen mishandeling. De Europese Commissie werd door vele ngo's al talloze keren op de hoogte gebracht van de extreme wreedheid die de dieren tijdens verre veetransporten ondergaan. Toch blijven de Europese instanties deze internationale handel in levende dieren steunen en stimuleren.

In 2015 steeg de uitvoer van Europees vee met 25,2 % ten opzichte van 2014. En ook in 2016 bleef hij toenemen. Tijdens de eerste negen maanden van dat jaar zagen we een stijging van 15,2 % ten opzichte van dezelfde periode in 2015. De gegevens van Eurostat tonen trouwens aan dat meer dan 90 % van de dieren (uitgedrukt in ton) die vanuit de EU geëxporteerd werden naar het Midden-Oosten, naar landen gingen die voorkomen in het onderzoek (Turkije, Libanon, Jordanië, Egypte en de Palestijnse gebieden). Het is een verontrustende vaststelling dat 60% van alle dieren die de EU uitvoert, bestemd zijn voor deze landen.

In België stellen we ook een duidelijke algemene toename van de export van levende dieren naar Noord-Afrika, Turkije en het Midden-Oosten vast, vooral als we de laatste volledige statistieken (2015) vergelijken met die van tien jaar eerder (2005). In de onderstaande tabel vindt u meer cijfers.

Export van levende dieren vanuit België in 2015 (bron: Eurostat)			
	Waarde in euro	Hoeveelheid in kg	Evolutie van de waarde ten opzichte van 2005
Egypte	1 772 748	68 000	- 16 %
Israël	1 207 431	58 600	+ 718 %
Jordanië	274 228	5500	+ 152 %
Libanon	283 881	83 200	Geen export in 2005
Libië	1 742 183	87 100	+ 6486 %
Marokko	1 240 705	283 900	+ 335 %
Turkije	601 521	63 300	+ 123 %

Inbreuken op de Europese wetgeving

Het transport van levende dieren vanuit de lidstaten van de EU naar niet-lidstaten is in strijd met maar liefst vijf belangrijke Europese wetgevende en juridische documenten:

1) Verordening (EG) 1/2005 van de Europese Raad betreffende de bescherming van dieren tijdens het transport

Dit is de belangrijkste Europese transportverordening met betrekking tot het langeafstandstransport van dieren, die in 2005 van kracht werd. Toch is de lijst van schendingen van deze verordening erg lang, zowel binnen de grenzen van de EU alsook tijdens transporten naar Noord-Afrika, Turkije of het Midden-Oosten. De verordening bevat voornamelijk bepalingen met betrekking tot de rusttijden, de ladingsdichtheid en de aanwezigheid van voedsel en water. Regelmatig worden zelfs deze essentiële voorwaarden voor de eerbiediging van het dierenwelzijn niet nageleefd.

De dieren, die in te grote aantallen in soms onaangepaste vrachtwagens worden gestouwd, hebben niet genoeg plaats in de hoogte om recht te kunnen blijven staan. Ze worden dus dagenlang gebukt vervoerd. De warmte in deze vrachtwagens kan drukkend zijn. De dieren hebben daardoor niet genoeg lucht en snakken wanhopig naar adem. Vaak krijgen ze niets te drinken. Door een gebrek aan voeding eten ze soms hun vuile stalstro op. Sommige dieren zakken ineen en worden dan op de grond door hun soortgenoten vertrapt. De onderzoekers hebben drachtige koeien gezien die aan het bevallen waren in de vrachtwagens, naast dieren die van uitputting gestorven waren.

2) Een beslissing van het Europese Hof van Justitie met betrekking tot de export van levende dieren

In zijn arrest in de zaak C-424/13 (Zuchtvieh-Export GmbH) heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat de bescherming voor dieren tijdens het transport niet ophoudt aan de buitengrenzen van de Europese Unie. Die bescherming wordt opgelegd door de wetgeving van de EU. Toch is er geen enkele controle om te garanderen dat men de wet ook buiten de grenzen van EU naleeft. En het onderzoek van de dierenwelzijnsorganisaties toont aan dat de situatie allesbehalve wettelijk is.

3) De internationale normen van de OIE inzake dierenwelzijn tijdens het slachten

De EU exporteert levende dieren, ook al weet ze dat het transport én de slachtmethodes in de landen van bestemming de internationale normen van de

OIE (Wereldorganisatie voor Diergezondheid) schenden. De OIE is nochtans de voornaamste referentie van de WTO (Wereldhandelsorganisatie) en de normen zijn van toepassing op haar leden die levende dieren exporteren.

In de Gezondheidscode voor dieren voorzien de normen van de OIE regels over de 'vijf universeel erkende vrijheden' van dieren (zie hierna); de loopoppervlakken, rustplaatsen of andere oppervlakken; de mogelijkheid om normaal gedrag te vertonen; de luchtkwaliteit en de temperatuur; de mogelijkheid om de toestand van de dieren te observeren tijdens een reis, enz. Maar in werkelijkheid wordt geen enkel van deze punten echt nageleefd.

4) Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dat voorziet dat het landbouwbeleid ten volle rekening moet houden met het dierenwelzijn

In artikel 13 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie staat het volgende:

“Bij het formuleren en uitvoeren van het beleid van de Unie op het gebied van landbouw, visserij, vervoer, interne markt en onderzoek, technologische ontwikkeling en de ruimte, houden de Unie en de lidstaten ten volle rekening met hetgeen vereist is voor het welzijn van dieren als wezens met gevoel (...).”

5) De strategie van de EU op het gebied van handel

De strategie van de EU op het gebied van handel, een officieel document uitgegeven door de eurocommissaris voor Handel, legt een “verantwoorde” handel op die overeenstemt met “het geheel van de Europese waarden”. De export van levende dieren vanuit de EU naar het Midden-Oosten, Noord-Afrika en Turkije is in 2016 sterk toegenomen ten opzichte van 2014. Door deze handel te stimuleren ondanks het extreme dierenleed dat deze veroorzaakt, negeert de Europese Commissie de bepalingen van deze strategie.

De vijf vrijheden

Dit zijn vijf beginselen die in 1992 geformuleerd werden door de Farm Animal Welfare Council. Ze worden geciteerd door de OIE en gelden vandaag als referentie. Deze beginselen voorzien dat dieren:

gespaard moeten blijven van honger, dorst en ondervoeding;
gespaard moeten blijven van angst en stress;
gespaard moeten blijven van fysieke en thermische ongemakken;
gespaard moeten blijven van pijn, verwondingen en ziekten;
de vrijheid moeten hebben om natuurlijk gedrag te vertonen.

Wanneer ze over lange afstanden vervoerd worden, worden de dieren deze fundamentele vrijheden ontzegd.

Conclusie

De onderzoeksvideo toont aan dat het langeafstandstransport van dieren, met name buiten de grenzen van de EU, gepaard gaat met grootschalig en onaanvaardbaar dierenleed. De wreedheden die de dieren ondergaan (extreme temperaturen, honger, dorst, verwondingen, ziekten, uitputting ...), zijn bovendien inbreuken op de Europese regelgeving.

De Europese instanties zijn al lang op de hoogte van deze wrede transportomstandigheden. Toch blijft de handel in levende dieren met niet-lidstaten groeien, ten koste van het dierenwelzijn. Samen met de ministers die bevoegd zijn voor Dierenwelzijn in België vraagt dierenrechtenorganisatie GAIA een snelle herziening van Verordening (EG) 1/2005 van de Europese Raad betreffende de bescherming van dieren tijdens het transport. GAIA wil ook dat het transport van levende dieren in zo veel mogelijk gevallen vervangen wordt door het slachten in het land van herkomst en het vervoer van karkassen.

GAIA

Voice of the Voiceless